

Το αρχαίο καράβι της Κερύνειας

Το Νοέμβριο του 1965, ο Κερυνειώτης δύτης Αντρέας Καριόλου, ασχολούμενος με πειράματα σφουγγαριών, ανακάλυψε στο βυθό της θάλασσας, στα ανοικτά της Χρυσοκάβας, (Χρυσοκάβα: Αρχαία εκκλησία απέναντι από το σημείο του ναυαγίου) μισό μίλι ανατολικά του λιμανιού της Κερύνειας, το ναυάγιο ενός αρχαίου Ελληνικού караβιού της εποχής του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Από το 1967 μέχρι το 1973, αρχαιολογική ομάδα από 54 αρχαιολόγους, δύτες και άλλους επιστήμονες, κάτω από την καθοδήγηση του καθηγητή Michael Katzev, του πανεπιστημίου της Πενσυλβανίας, ανέλκυσαν αυτό τον μοναδικό στον κόσμο αρχαιολογικό θησαυρό, που αποδείχτηκε το καλύτερα διατηρημένο ναυάγιο του κόσμου καθώς διασώθηκε το 60% περίπου του πλοίου.

Ο Αντρέας Καριόλου, ο Κερυνειώτης δύτης που ανακάλυψε το ναυάγιο

Το σχετικά μικρό, μήκους μόλις 15 περίπου μέτρων, εμπορικό σκάφος, όπως διαπιστώθηκε με τη μέθοδο άνθρακα 14, μέρος της γάστρας κατασκευάστηκε πιθανόν το 389 π.Χ., από ξύλο πεύκου “Pinus Halapensis”. Η κατασκευή του είχε γίνει με την παραδοσιακή για την εποχή εκείνη μέθοδο, πρώτα το μαδέρωμα (shell-first) δηλαδή κατασκευάστηκε πρώτα το εξωτερικό μέρος και μετά ο σκελετός των εσωτερικών «σκαρμών», σε αντίθεση με τη σημερινή μέθοδο που είναι εντελώς αντίθετη «πρώτα οι σκαρμοί». Το σκάφος μετέφερε 380 περίπου αμφορείς, οι περισσότεροι από τη Ρόδο και μερικοί από τη Σάμο και την Παλαιστίνη και 29 μυλόπετρες από ηφαιστιογενή πέτρα της Νισύρου. Βρέθηκαν επίσης 4 πιάτα, 4 ποτήρια και 4 ξύλινα κουτάλια (όσα πιθανόν και τα μέλη του πληρώματος), 5 χάλκινα νομίσματα της εποχής του Δημήτριου του Πολιορκητή (306 π.Χ.), φορτίο από 10.000 αμύγδαλα και ίχνη από άλλα τρόφιμα (φακές, σύκα, σταφύλι, ελιές). Βρέθηκε επίσης ένα μοναδικό εύρημα, ίσως το αρχαιότερο σιδερένιο κλειδί με 8 πλευρικά δόντια, το οποίο πολύ λίγο διαφέρει από τα σύγχρονα παραδοσιακά κλειδιά της υπαίθρου μας! Στο ναυάγιο δεν βρέθηκαν οποιαδήποτε πολύτιμα αντικείμενα εκτός από 4 κέρματα. Ο λόγος αυτός και το γεγονός ότι στο κάτω εξωτερικό μέρος της γάστρας του βρέθηκαν μερικές αιχμές δοράτων, δημιούργησαν και την υποψία για επίθεση πειρατών, σαν μία από τις αιτίες του ναυαγίου. Η επικρατέστερη όμως άποψη είναι η πιθανή μετατόπιση του φορτίου, λόγω θαλασσοταραχής της γάστρας του αρχαίου σκάφους. Μετά την ανέλκυσή του ναυαγίου, (έγινε με τον προσεκτικό τεμαχισμό του σε πολλά μικρά κομμάτια) και τη συντήρησή του, ο καθηγητής του πανεπιστημίου του Texas, Richard Steffy, συναρμολόγησε το καράβι στο Κάστρο της Κερύνειας, όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα αιχμάλωτο, μακριά από τους Κερυνειώτες. Το 1985, με πρωτοβουλία του κ. Χάρη Τζάλα, Προέδρου του Ελληνικού Ινστιτούτου Προστασίας

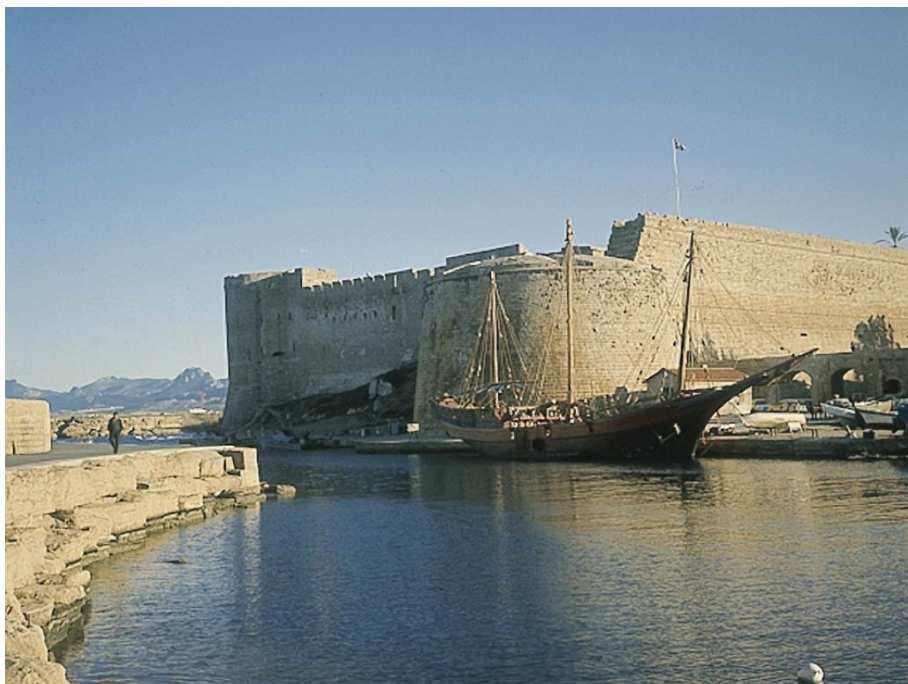
ας Ναυτικής Παράδοσης, και τη βοήθεια των καθηγητών Katzen και Steffy, σε ένα μοναδικό σε έκταση πείραμα ενάλιου αρχαιολογίας, κατασκευάστηκε στο ναυπηγείο Ψαρού στο Πέραμα, στην Ελλάδα (με την αρχαία μέθοδο ναυπήγησης), ένα πιστό ομοίωμα του πλοίου της Κερύνειας, που ονομάστηκε ΚΕΡΥΝΕΙΑ II

Το αρχαίο ναυάγιο όπως βρίσκεται σήμερα φυλακισμένο στο Κάστρο της Κερύνειας

Τομή του Σκάφους και μέρος του φορτίου

Το κάστρο της Κερύνειας μέρος τής σκλαβωμένης Κύπρου όπου φυλάσσεται το αρχαίο ναυάγιο

Το ΚΕΡΥΝΕΙΑ II ταξίδεψε σ' ολόκληρο τον Κόσμο, (Νέα Υόρκη, Σεβίλλη, Αμβούργο, Ιαπωνία κλπ.) και έγινε σύμβολο ελπίδας και επιστροφής για τους Κερυνειώτες και ο πλωτός πρεσβευτής της ιστορίας και του πολιτισμού της Κύπρου και της Ελλάδας

Παιχνίδια με το φώς . Το Κερύνεια II κατά την αναχώρηση από την Κάλυμνο

Σήμερα δυστυχώς, ο τρόπος κατασκευής του πλοίου, και η φθορά που του επέφερε ο χρόνος δεν επιτρέπουν στο ΚΕΡΥΝΕΙΑ II να συνεχίσει την αποστολή του ταξιδεύοντας στη θάλασσα. Συνεχίζει όμως την προσφορά του ως μουσειακό έκθεμα, στο Μουσείο «Θάλασσα», στην Αγία Νάπα. Το έτος 2002 κατασκευάστηκε με τη σημερινή παραδοσιακή μέθοδο ναυπηγικής, στην Λεμεσό της Κύπρου, ένα νέο δεύτερο ομοίωμα του καραβιού της Κερύνειας, το **ΚΕΡΥΝΕΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**. Το νέο καράβι τους, οι Κερυνειώτες το ονόμασαν **ΚΕΡΥΝΕΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**, σαν ένα σύμβολο ελπίδας για την απελευθέρωση της σκλαβωμένης Κύπρου και την επιστροφή στη γενέθλια πόλη της Κερύνειας¹.

του Αργύρη Μάντη

Βιβλιογραφία

- Κερύνεια II, Πολιτιστικό Ίδρυμα Κερύνεια Χρυσοκάβα Κύπρου
- Άρχειο του συγγραφέα Αργύρη Μάντη από τα Αρχαία Κωπήλατα πλοία από την Ολυμπιάδα του 2004
- Αρχαία Κωπήλατα πλοία & όχι μόνον, Συλλεκτική έκδοση λευκώματος Συλλόγου Πελοποννησίων Ελευσίνος, Αθήνα 2007.

¹ Η Κερύνεια ή Κυρήνεια είναι παραθαλάσσια πόλη της Κύπρου που βρίσκεται περί το μέσον της βόρειας ακτής της. Αποτελεί πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας που εκτείνεται από το ακρωτήριο Κορμακίτη μέχρι τη λεγόμενη των "Αχαιών ακτή", περιλαμβάνοντας και το μεγαλύτερο μέρος της οροσειράς του Πενταδάκτυλου. Η Κερύνεια αποικήθηκε από τους Αχαιούς από τα προϊστορικά χρόνια (1300 π.Χ.). Σύμφωνα με την Ελληνική μυθολογία η Κερύνεια ιδρύθηκε από τους Αχαιούς Κηφέα και Πράξανδρο που κατέληξαν εκεί όταν επέστρεφαν στη πατρίδα τους από τον Τρωικό πόλεμο. Η Κερύνεια καταλήφθηκε από τα τουρκικά στρατεύματα τον Ιούλιο 1974 και εξακολουθεί να είναι μία κατεχόμενη πόλη.